

LEHDISTÖTIEDOTE nro 101/25

Luxemburgissa 1.8.2025

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-544/23 | BAJI Trans

Lievemmän rikoslain taannehtivaa soveltamista koskeva periaate ulottuu kansallisessa oikeudessa hallinnolliseksi luonnehdittuun seuraamukseen, jos kyseinen seuraamus on unionin oikeuden tarkoituksessa luonteeltaan rikosoikeudellinen

Tätä periaatetta on sovellettava myös kassaatiovalitukseen, jos kassaatiovalitus on osa prosessin tavanomaista kulkua, riippumatta siitä, että ratkaisua, johon kassaatiovalitus kohdistuu, pidetään kansallisessa oikeudessa lainvoimaisena

Unionin tuomioistuin, jolta Slovakian ylin hallintotuomioistuin on tiedustellut asiasta, esittää merkittäviä täsmennyksiä Euroopan unionin perusoikeuskirjassa (jäljempänä perusoikeuskirja) (jota sovelletaan kaikissa niissä tapauksissa, joissa kansallinen viranomainen soveltaa unionin oikeutta) määrättyyn lievemmän rikoslain taannehtivaa soveltamista koskevaan periaatteeseen. Vaikka tämä periaate koskee vain rikosoikeuden alaa, seuraamuksen luonnehtiminen hallinnolliseksi kansallisessa oikeudessa ei merkitse välttämättä sitä, ettei sitä voida soveltaa. On näet mahdollista, että hallinnollista seuraamusta on pidettävä unionin oikeuden nojalla ja kyseisen periaatteen yhtenäisen soveltamisen varmistamiseksi rikosoikeudellisena rikkomisen luonteen ja seuraamuksen ankaruuden johdosta. Kyseistä periaatetta sovelletaan lisäksi niin kauan kuin tuomiosta ei ole tullut lainvoimainen. Unionin oikeudessa säännellään myös sitä, mitä tässä yhteydessä on tai ei ole pidettävä lainvoimaisena tuomiona. Kyseistä periaatetta ei voida jättää soveltamatta pelkästään sen seikan perusteella, että langettava tuomio luonnehditaan kansallisessa oikeudessa lainvoimaiseksi, vaikka se voi olla kassaatiovalituksen kohteena.

Betoniauton kuljettajalle määrättiin Slovakiassa 200 euron sakko sen jälkeen, kun 4.11.2015 oli todettu, ettei hänen ajoneuvonsa ajopiirturille ollut tehty pakollista määräaikaistarkastusta. Kyseisenä ajankohtana tämä velvollisuus perustui Slovakian oikeuteen ja unionin oikeuteen.¹

Kuljettaja ja BAJI Trans -yhtiö, jolle betoniauto kuului, saattoivat asian vireille Bratislavan alueellisessa tuomioistuimessa, joka vahvisti tämän sakon vuonna 2019. Kuljettaja ja BAJI Trans tekivät siis Bratislavan alueellisen tuomioistuimen ratkaisusta kassaatiovalituksen.

Tämän jälkeen unionin oikeutta muutettiin 20.8.2020 alkaen siten, että jäsenvaltiot voivat vastedes vapauttaa valmisbetonin kuljetusajoneuvot siitä velvoitteesta, että niissä on oltava ajopiirturi.² Slovakia käytti hyväkseen tätä mahdollisuutta, kun kassaatiomenettely oli edelleen vireillä. Kuljettaja ja BAJI Trans väittivät siis, että vuoden 2015 marraskuussa tehdyt teot eivät ole enää lainvastaisia ja että sakko on tästä syystä poistettava.

Slovakian ylin hallintotuomioistuin, jonka on ratkaistava valitus, on tiedustellut unionin tuomioistuimelta perusoikeuskirjassa määrätyn lievemmän rikoslain taannehtivaa soveltamista koskevan periaatteen ulottuvuudesta. Se korostaa, että kyseessä olevaa rikkomusta pidetään Slovakian oikeudessa hallinnollisena rikkomuksena ja että Bratislavan alueellisen tuomioistuimen ratkaisua pidetään lainvoimaisena riippumatta siitä, että siitä on mahdollista valittaa.

Ensinnäkin unionin tuomioistuin toteaa, että Slovakian lainsäätäjä on sekä alkuperäisellä lainsäädännöllään että myöhemmin tehdyllä muutoksella soveltanut unionin oikeutta, joten perusoikeuskirjaa sovelletaan nyt käsiteltävässä tapauksessa.

Toiseksi unionin tuomioistuin korostaa, että perusoikeuskirjassa määrätty lievemmän rikoslain taannehtivaa soveltamista koskeva periaate koskee vain rikosoikeuden alaa. Se, että seuraamus luonnehditaan kansallisessa oikeudessa hallinnolliseksi, ei kuitenkaan välttämättä merkitse sitä, ettei tätä periaatetta voida soveltaa. Sen varmistamiseksi, että kyseistä periaatetta sovelletaan yhtenäisesti koko Euroopan unionissa, kaksi muuta kriteeriä eli rikkomisen luonne ja seuraamuksen ankaruus voivat näet johtaa siihen, että tällainen seuraamus luonnehditaan rikosoikeudelliseksi seuraamukseksi.

Kolmanneksi unionin tuomioistuin täsmentää, että perusoikeuskirjassa määrätyn lievemmän rikoslain taannehtivaa soveltamista koskevan periaatteen soveltaminen edellyttää, että lainmuutos heijastaa lainsäätäjän muuttunutta kantaa asianomaisen henkilön tekemien tekojen rikosoikeudellisesta luokittelusta tai sovellettavasta rangaistuksesta. Slovakian lainsäätäjä on nyt käsiteltävässä tapauksessa todellakin muuttanut kantaa halusta säätää rangaistaviksi asianomaisen kuljettajan syyksi luettujen kaltaiset teot.

Neljänneksi unionin tuomioistuin huomauttaa, että perusoikeuskirjassa määrättyä lievemmän rikoslain taannehtivaa soveltamista koskevaa periaatetta sovelletaan niin kauan kuin mitään lainvoimaista tuomiota ei ole annettu. Se, että tuomiota pidetään kansallisen oikeuden nojalla lainvoimaisena, ei kuitenkaan merkitse sitä, ettei tätä periaatetta voida soveltaa. Tuomiota ei näet voida pitää tässä tarkoituksessa lainvoimaisena silloin, kun siihen voidaan kohdistaa varsinainen muutoksenhakukeino eli mikä tahansa muutoksenhakukeino, joka on osa prosessin tavanomaista kulkua ja joka merkitsee sellaisenaan menettelyvaihetta, johon jokaisen asianomaisen on kohtuudella varauduttava. Tästä on kyse kassaatiovalituksessa, joka voidaan panna vireille Slovakian ylimmässä hallintotuomioistuimessa.

Kassaatiotuomioistuin on siis lähtökohtaisesti velvollinen soveltamaan rikoksenteikijään, jolle määrätty seuraamus kuuluu unionin oikeuden soveltamisen piiriin, rikosoikeudellista säännöstöä, joka on kyseiselle rikoksenteikijälle lievempi, vaikka tämä säännöstö olisi tullut voimaan kyseisen kassaatiovalituksen kohteena olevan tuomioistuinratkaisun antamisen jälkeen.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti ja siitä mahdollisesti laadittu tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 2 296 4106

Pysykää kuulolla!

¹ Tieliikenteen valvontalaitteista 20.12.1985 annettu neuvoston [asetus \(ETY\) N:o 3821/85](#), sellaisena kuin se on muutettuna 15.3.2006 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 561/2006.

² Asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse vuorokautista ja viikoittaista enimmäisajoaika, vähimmäistaukoja sekä

vuorokautisia ja viikoittaisia lepoaikoja koskevista vähimmäisvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 165/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse ajopiirtureilla tapahtuvasta paikannuksesta 15.7.2020 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) 2020/1054](#).